

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

За останні десятиліття в структурі світової економіки відбулися суттєві зміни, пов'язані з її глобалізацією. Процеси глобалізації призвели до формування нової, глобальної економіки. Така економіка не просто включає в себе національні економіки окремих країн, але й має низку характерних рис, які притаманні тільки їй. Однією з основних таких рис є неухильне зростання ролі нематеріальних активів, у тому числі – знань. Завдяки накопиченню значного науково-технічного потенціалу в ряді країн, саме знання, а також інновації та інтелект, стали чинниками успішності компаній цих країн у глобальній економіці. Сучасні компанії конкурують не тільки і не стільки на рівні обсягів і структури виробництва, скільки на рівні інновацій.

Питання, які пов'язані з особливостями розвитку світового ринку інформаційних технологій, впливом інформаційних технологій на продуктивність праці, економічне зростання і розвиток міжнародної торгівлі завжди були і є предметом постійних досліджень вчених з різних країн світу.

Сучасний світовий ринок інформаційних технологій є одним із світових ринків, які найбільш динамічно розвиваються і характеризуються високою конкуренцією. Це спонукає багато країн збільшувати витрати на розробку інноваційних інформаційних технологій з метою забезпечення конкурентоспроможності на цьому глобальному ринку.

Враховуючи те, що сучасний світовий ринок інформаційних технологій відноситься до ринків, які найбільш динамічно розвиваються не тільки в кількісному вимірі, але і в якісному, а також те, що основні тенденції цього ринку повинні бути прийняті до уваги українськими ІТ-компаніями при прийнятті рішення про вихід на цей ринок, розгляд особливостей розвитку сучасного світового ринку інформаційних технологій є актуальним.

При розгляді основних тенденцій світового ринку інформаційних технологій доцільно врахувати нижченаведені особливості його розвитку, які виявлені на основі аналізу аналітичних та довідкових матеріалів всесвітньовідомих аналітичних і консалтингових компаній, які спеціалізуються на дослідженнях ринку інформаційних технологій, таких як European Information Technology Observatory (EITO), International Data Corporation (IDC) і Gartner, які є у вільному доступі на їх веб-сайтах. Розширення використання інтелектуальних пристроїв, 3D-принтерів і цифрового бізнесу буде одним з істотних сучасних викликів для ІТ-компаній, які будуть чинити істотний вплив на бізнес і використання інформаційних технологій. Ринок 3D-принтерів може подолати низькі темпи зростання останніх років і подвоїти темпи зростання до 2017 року. Значні конкурентні переваги для ІТ-компаній будуть лежати в сфері розробки та впровадження персональних інтелектуальних радників.

ІТ-компаніям при розробці прикладних програм необхідно врахувати те, що в даний час спостерігається зростання розриву між рівнем ІТ-послуг, які необхідні компаніям, організаціям і споживачам, і можливостями ІТ-компаній з їх надання на необхідному рівні. Компанії, що здійснюють ІТ-операції, будуть прагнути розширювати свої конкурентні пропозиції для бізнесу при одночасному зниженні відповідних витрат. Ключову роль в даному випадку буде грати підвищення автоматизації та зниження системної складності.

Цифрова економіка, розширення послуг з управління активами зовнішнього ІТ-обладнання та програмного забезпечення, а також глобалізація розміщення ІТ-активів, можуть створити ризики виникнення ліцензійних та правових порушень. Ігнорування подібних ризиків може привести до більш високих витрат і зниження конкурентних переваг компаній.

Зростання реального ВВП ринків, що розвиваються, в 2014 році прогнозується на рівні 4,1% внаслідок продовження позитивних тенденцій для обсягів товарних операцій та операцій з надання послуг, заснованих на інформаційних технологіях. Зростанню попиту на інформаційні технології будуть сприяти впровадження 3D-друку, систем зберігання даних на

основі хмарних обчислень, технологій обробки великих масивів даних, технологій інтелектуальних будівель і міст, а також споживчих технологій виходу на ринки. Існуючі стратегії компаній, спрямовані тільки на зниження витрат, будуть втрачати свою актуальність і для збереження конкурентоспроможності компанії будуть впроваджувати інновації та інвестувати в нові технології. Сталий розвиток ІТ-компаній буде лежати в площині розвитку соціальних мереж, запобігання потенційних аварійних ситуацій у сфері утилізації відходів мобільних електронних пристроїв, запобігання аварійних ситуацій у сфері управління інтелектуальною будівлями і містами.

Мобільний маркетинг як і раніше буде перебувати у фокусі інвестицій. Успіх компаній залежатиме від впровадження спеціалізованих прикладних програм управління маркетинговими ресурсами, які служать платформами для автоматизації маркетингу. Буде спостерігатися переміщення традиційного маркетингу і продажів взагалі в бік використання цифрових каналів, а електронна комерція перетвориться в цифрову комерцію, що призведе до підвищення попиту на відповідні мобільні, соціальні і хмарні технології.

У найближчій середньостроковій перспективі актуальними залишатимуться проблеми ефективного управління корпоративною інформацією, що викличе підвищення попиту на відповідні прикладні програми управління та обробки інформації, включаючи забезпечення безпеки даних і управління ризиками.

Також у найближчій перспективі компанії продовжать інвестувати в технології машинно-машинної взаємодії (M2M-технології, від англ. Machine-to-Machine), спільної роботи, управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM-технології) та інші подібні технології. З урахуванням галузевої специфіки об'єктами інвестицій можуть стати електронна медицина, інтелектуальні мережі, а також технології управління поставками (SCM-технології, від англ. Supply Chain Management) та інтеграція технологій управління життєвим циклом продукції (PLM-технології, від англ. Product Lifecycle Management) спільно з технологіями планування ресурсів підприємства (ERP-технології) та/або з технологіями управління виробничими процесами (MES-технології, від англ. Manufacturing Execution System).

При розгляді тенденцій розвитку сучасного світового ринку інформаційних технологій слід зазначити зростаючу роль сегмента мережевої корпоративної безпеки, обсяг якого в 2013 році досяг 8,44 мільярда доларів США, а в 2014 році цей показник прогнозується на рівні 8,97 мільярда доларів США.

Крім того, останнім часом ІТ-компанії почали приділяти значну увагу розробці так званих «зелених інформаційних технологій», які відносяться до безпечних для навколишнього середовища технологій. Розробка, використання й утилізація продукції, створеної на основі інформаційних технологій, вимагають певних витрат і впливають на навколишнє середовище. Зелені інформаційні технології дозволяють зменшити ці витрати шляхом застосування відповідних матеріалів, знизити споживання енергії та шкідливого впливу на навколишнє середовище.

Фундаментальні наслідки впливу інформації на сучасний світ полягають у тому, що інформаційна епоха породжує суспільство, яке є не лише глобальним, але ще й мережевим.

Європейська Комісія визначила глобальну мережеву економіку як «середовище, в якому будь-яка компанія чи індивід, що перебувають у будь-якій точці економічної системи, можуть контактувати легко і з мінімальними витратами з будь-якою іншою компанією чи індивідом з приводу спільної роботи, для торгівлі, для обміну ідеями і ноу-хау».

В Окінавській Хартії глобального інформаційного суспільства зазначається, що інформаційні технології є одним з найбільш важливих факторів, які впливають на формування суспільства XXI століття. Їх революційний вплив стосується способу життя людей, їх освіти і роботи, а також взаємодії уряду та громадянського суспільства. Вони стають життєво важливим стимулом розвитку світової економіки. Суттю економічної трансформації, яка пов'язана з широким застосуванням інформаційних технологій, є їх здатність сприяти поширенню і використанню знань.

Сьогодні інформаційні технології можуть розглядатися не тільки як джерело нарощування експортного потенціалу за рахунок розвитку торгівлі ними, але й як один з найважли-

віших засобів зміцнення конкурентоспроможності окремих промислових галузей і економіки в цілому.

Таким чином, інформаційні технології створюють широкі можливості для поширення знань та інформації як одних із ключових ресурсів сучасності. Інформаційні технології безпосередньо впливають на міжнародний поділ праці, на традиційні ринки, приводячи до активізації інтеграційних процесів та поглиблення спеціалізації окремих країн і регіонів.

*Л. Г. Стожок,
кандидат економічних наук, доцент,
Український державний університет фінансів
та міжнародної торгівлі*

ОЦІНКА СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАУКОВЦІВ

Соціально-економічна невизначеність, внутрішня як соціальна, так і політична нестабільність ставить Україну перед необхідністю невідкладної перебудови соціальної політики з метою подолання падіння життєвого рівня. Соціальна держава – це високорозвинена, правова, демократична держава, яка визначає людину найвищою соціальною цінністю, забезпечує її права та свободи, гідні умови існування, безпеку і добробут, вільний розвиток та волевиявлення, самореалізацію творчого (трудового) потенціалу. Реалізація соціальних функцій держави з метою забезпечення платоспроможності та конкурентоспроможності економіки повинна здійснюватися шляхом дотримання принципів соціальної справедливості, рівності, солідарності та відповідальності. Оцінка сучасного рівня добробуту населення України засвідчує той факт, що держава не спроможна забезпечити реалізацію функцій соціальної політики згідно ринкових потреб. А це в свою чергу породжує неспроможність соціальної політики виконувати регулюючу й стимулюючу роль у створенні умов для ефективного функціонування системи соціального захисту головним завданням якої є забезпечення гідного життя всього суспільства.

Кожна людина як член суспільства, має право на соціальне забезпечення [1,ст.22], а також право на такий життєвий рівень, який необхідний для підтримки здоров'я і життєвого рівня як його самого працівника, так і його сім'ї, право на забезпечення у випадку безробіття, хвороби, інвалідності, втрати годувальника, настання старості або іншого випадку, незалежного від нього, що призводить до погіршення умов існування [1,ст.25]. Реалізація прав людини повинна здійснюватися шляхом справедливого розподілу праці, доходів, соціальних благ, винагород, рівня та якості життя, що свідчить про вагомість соціальної безпеки працівників направленої на їх соціальний захист.[2] Реалізація соціального захисту в Україні перш за все обумовлена законодавчо-нормативною базою. Так в ч.1 ст.46 Конституції України зазначає, що громадяни «мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом».

Відповідно, соціальний захист може розглядати як інструмент забезпечення економічного зростання шляхом зміцнення продуктивності людського капіталу через підтримку здорової і освіченої робочої сили. Розглянемо більш детально соціальний захист науковців: працівників вищої школи. Реалізація прав науковців, як і працівників інших сфер діяльності, здійснюється шляхом дотримання принципу соціальної відповідальності як зі сторони держави, так і зі сторони роботодавця. Відповідно, соціальну відповідальність можна розглядати в ракурсі внутрішнього і зовнішнього середовища організації. Внутрішня соціальна відповідальність включає стабільність заробітної плати, безпечність праці, соціальне страхування працівників, медичне страхування, розвиток персоналу. Зовнішня соціальна відповідальність вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ передбачає відповідальність перед споживачами товарів і послуг, охорону навколишнього середовища, доброчинність, взаємодію з місцевими органами.